

OLOMOUC-STŘED

Zelený kruh parků I

ZAČÁTEK

zastávka MHD Palackého

KONEC

zastávka MHD Tržnice; lze plynule pokračovat v trase
Bezručovými sady (Zelený kruh parků 2)

DÉLKA A NÁROČNOST TRASY

Nenáročná procházka je dlouhá 3 km, vyžaduje asi 1 hod. chůze
+ čas na zastaveních. Trasa obepíná historické jádro města,
dané polohou bývalého, původně barokního opevnění.

CO PO CESTĚ UVIDÍME?

Všechny olomoucké parky a sady jsou odpočinkovou zónou. Uvidíte
vzrostlé staré stromy, uspořádané ve stromořadích nebo tvořící park
anglického typu. V centrální části jsou upravené záhony a vodní plo-
chy. V dřívějších dobách se nesmělo po travnatých plochách chodit
a v parcích hlídali hlídači. Dnes si klidně můžete v trávě odpočinout.
Ve Smetanových sadech najdete zajímavé historické budovy i s mož-
ností občerstvení. V přilehlých výstavných ulicích parku (třída Spojen-
ců a Vídeňská ulice mívaly dříve společný název Parková ulice) byly
vyměřeny první parcely, na nichž dodnes stojí význačné vily a domy
bohatých měšťanů z přelomu 19. a 20. století, projektované slavnými
architektky.

Nebude důležité, kolik kilometrů ujdete, ale co všechno uvidíte. Ne-
lze projít jen hlavními alejemi, zlákají vás přemnohé vedlejší cestičky
(všechny cesty všech parků prý měří dohromady kolem 50 km). Není
možné všechny cesty popsat jako souvislou trasu, na to jsou příliš kli-
katé. Budete-li zvědaví, nebude vám stačit na prohlídku všech objektů
jeden den, spíš se do městských parků budete vracet.

Parky po celé ploše doplňují sochařské solitéry připomínající české
i regionální osobnosti, sochařská parková výzdoba od olomouckého
umělce Julia Pelikána a výběr děl z exteriérových výstav „Sochařské
bilance“, které spočívaly v rozmístění výrazných sochařských děl jedné
dekády (1955–1965) do prostředí olomouckých parků. Při procházce
můžete tato malebná zákoutí sami objevovat.

Podrobnosti o trase včetně mapy, možností občerstvení
a dalších zajímavostí najdete zde: www.prirodavemeste.cz/trasy.

Popis trasy

Litovelská brána

Naše trasa začíná na tramvajové zastávce Palackého. Jdeme směrem od centra města, mineme křižovatku s třídou Spojenců a za činžovním domem zabojíme doleva do Čechových sadů.

Do parku vkročíme Litovelskou branou, která původně tvořila součást hradeb na dnešním náměstí Národních hrdinů. Branka, na jejímž vrcholu spatříme dvojici orlů, sem byla přenesena roku 1896. Dětské hřiště i outdoorovou posilovnu necháme po pravé straně a pokračujeme cestou po okraji parku, vymezeného ploty zahrad honosných vil třídy Spojenců.

Pomník Boženy Němcové

Dominantou centrálního palouku Čechových sadů je od roku 1965 bronzový pomník Boženy Němcové autorů Vladimíra Navrátila a Františka Nováka. Na jeho podstavec byl použit kámen pocházející z pomníku císaře Františka Josefa I., stojícího do roku 1919 na Horním náměstí.

Pomník osvobození Olomouce Rudou armádou

Na konci Čechových sadů stojí pískovcový pomník Rudé armádě, jedna z prvních staveb socialistického realismu mimo území Sovětského svazu. Architekt Jaroslav Kovář ml. se nechal inspirovat sloupem Nejsvětější Trojice na Horním náměstí, ale místo ní na vrchol umístil podsvícenou rudou hvězdu. Pomník byl odhalen již 14. července 1945 jako první svého typu v republice.

Smetanovy sady a Rudolfova alej

Nedaleko pomníku se zvedá velkorysá mimoúrovňová lávka pro pěší, která ústí ve třech směrech do Smetanových sadů, hlavního a nejstaršího parku ve městě. Bezbariérová lávka je přímo napojena na velký moderní pavilon A olomouckého výstaviště, centrum mezinárodních výstav Flora.

Z mostu sejdem směřem na hlavní promenádní osu parku, tzv. Rudolfovu alej, která bylo nedávno nově osázena. Alej byla založena ve 20. letech 19. století a tvořila jádro pozdějšího městského parku. Jméno nese na počest zakladatele, olomouckého arcibiskupa, arcivévody Rudolfa Jana Habsburského. Jejím středem vedou květinové záhony a podél nich široké asfaltové cesty. Blízko lávky roste památný Rudolfův dub a opodál starý rozložitý Strom III. milénia.

●●●●●●●● Restaurace Fontána a oranžerie

Restaurace Fontána s venkovní terasou se nachází ve středu aleje. Novorenesanční pavilonová budova byla postavena roku 1879 díky podpoře Spolku přátel sadů. Lázeňský charakter místa je podtržen jezírkem s vodotryskem a hudebním altánem otevřené litinové konstrukce.

Za restaurací se nachází oranžerie z roku 1866, postavená podle versailleské předlohy. Původní dřevěná konstrukce byla demontována a roku 1886 převezena do olomouckých městských sadů ze zámeckého parku ve Velké Bystřici. Po kompletní rozsáhlé rekonstrukci ukončené v roce 2018 obnovená oranžerie slouží kulturním a společenským účelům.

●●●●●●●● Pomník Bedřicha Smetany

Rudolfovu alej symbolicky završuje pomník Bedřicha Smetany z roku 1925. Figura skladatele je osazena na zvláštním sloupu, který připomíná varhanní píšťaly, horní část zdobí alegorie postav z mistrova díla. Opodál vpravo uvidíme větší umělé jezírko s ostrůvkem. Z okolních laviček lze pozorovat vodní ptactvo. Poté po cestě souběžné s hlavní alejí zamíříme k hlavním skleníkům.

●●●●●●●● Sbírkové skleníky

Sbírkové skleníky olomouckého výstaviště jsou svým rozsahem jedny z největších v Česku. Nejstarší a největší je skleník palmový, postavený mezi lety 1927–1930. Na palmový skleník navazují kaktusové, tropické a subtropické sbírkové skleníky. V pěti vzájemně propojených bazénech zde rozkvétají tropické lekníny, z nichž obzvláštní přízni návštěvníků se těší obří victoria regia, kvetoucí přibližně jednou za deset let.

●●●●●●●● Botanická zahrada

Před palmovým skleníkem uvidíme po levé straně rozcestí. Pokud odbočíme vlevo směrem z parku, dojdeme po chvíli do Botanické zahrady Univerzity Palackého. Tento tajuplný kout přírody uprostřed rušného města se zde nachází od roku 1901 a nalezneme zde více než 1 500 druhů rostlin. Botanická zahrada je přístupná zdarma.

Pokud na rozcestí půjdeme rovně, dojdeme k hlavním výstavním pavilonům Flory. A jestli odbočíme vpravo a přejdeme alej, dojdeme kolem hudebního pavilonu na tržnici k zastávkám tramvají i městských autobusů. Můžeme také pokračovat v procházce další trasou přes Bezručovy sady.

© T. Hrubá